

Status på Grindstedundersøgelserne per 11. september 2023:

Status for registerundersøgelsen (Annette):

Vi har fået seneste nye data (dvs registerdata for årene 2018-2021, begge incl). De oprindelige datasæt for populationen i undersøgelsen er opdateret med nyeste data.

Eksponeringen er ved at blive opdateret (dvs information om en borger har boet i Grindsted eller de sammenlignelige byer, hvor længe, hvornår og i hvilken alder). Dette gøres på basis af information om flytninger i den nyeste periode 2018-2021.

Herefter skal analyserne køres på basis af de programmer vi har fra første undersøgelse.

Rapporten er ved at blive opdateret. Tabeller og figurer erstattes med nye resultater, hvor vi har inkluderet årene 2018-2021 i analyserne. Beskrivelse af resultaterne modificeres tilsvarende.

Efter hver sygdomskategori (fx kræft) indsættes et lille afsnit med beskrivelse af de nyeste resultater sammenlignet med de oprindelige med henblik på, om der er sket en ændring ved at inkludere nyeste data.

Der har fra forskellig side været stillet spørgsmål om, hvorfor Grenå indgik som en sammenlignelig by, da Grindstedværket tidligere har haft en afdeling i Grenå. Vi har planlagt at lave en supplerende analyse, hvor vi ekskluderer alle borgere, der på et tidspunkt har boet i Grenå for at imødekomme dette spørgsmål.

Vi er blevet nogle måneder forsinket, idet projektet skulle via Danmarks Data Vindue hos Danmarks Statistik

Jeg vil vurdere i skal bruge et par måneder til at have rapporten klar, derefter skal den i internt review og sprogkorrektur. Så sidst på året er mit bedste bud.

Status på Borgerundersøgelsen i Grindsted (Lars):

Forskningsprojektet påbegyndtes august 2022. Projektgruppen fastlagde målgruppen og udarbejdede spørgeskemaer. Sideløbende hermed blev der ansøgt om licensaftale med OPEN til indhentning og opbevaring af personfølsomme data, samt ansøgt Sundhedsdatastyrelsen (SDS) om CPR-numre, som kunne kobles til en adresseliste over borgerne i målgruppen. Spørgsmål og de kliniske undersøgelser, blev udarbejdet og testet på fire pilotborgere.

D. 18. januar 2023 modtog projektgruppen listen med CPR-numre fra SDS og d. 1. februar blev invitationsbreve sendt til 10.439 nuværende Grindstedborgere via e-boks eller almindeligt brev, mens fraflyttere blev orienteret via medierne om mulighederne for deltagelse i undersøgelsen. Efter en forud fastlagt inklusionsperiode på to måneder havde 3.708 besvaret invitationen, hvoraf 270 borgere ønskede at deltage i en lægekonsultation på mistanke om, at aktuelle symptomer eller sygdom skyldes forureningen i Grindsted.

Den relativt store interesse for at deltage i en lægekonsultation betød en justering af tidsplanen i forhold til den oprindelige. Enkelte borgere udeblev fra undersøgelsen eller ønskede alligevel ikke at blive undersøgt. Ved udgangen af juli 2023 har 203 borgere med symptomer eller sygdomme, som de mistænker at stamme fra forureningen i Grindsted, besvaret et spørgeskema og deltaget i en lægekonsultation.

I næste etape skal det samme antal borgere, som ikke har mistanke om, at eventuelle symptomer eller sygdomme skyldes forureningen, undersøges (sammenligningsgruppen). Der er nu trukket tilfældige borgere ud blandt de 1653 Grindstedborgere, som tidligere på året tilkendegav, at de

ønsker at deltage i sammenligningsundersøgelsen. Det er sket, så de to grupper bliver så ens som muligt i forhold til køn og alder.

De borgere, som er udtrukket, får en invitation via Digital Post

Undersøgelse af borgerne forventes færdig i løbet af efteråret efterfulgt af analyser og afrapportering, som ventes afsluttet januar 2024.

Den endelige afrapportering, som foregår i et samarbejde med de andre projekter, forventes midt i 2024.

Man kan følge Borgerundersøgelsen på hjemmesiden grindstedforureningerne.dk.

Status på risikovurderingsarbejdet (Hans):

Vi har organiseret alt data og placeret stofferne og deres eksponeringer i tid (dato – og inddelt i tidsperioder) og rum (GIS i fire kvadranter i Grindsted). Vi har løbende været i dialog med Jesper Bælum og borgerundersøgelsen. Vi har modtaget præliminære input fra dem omkring borgernes oplevelser mht. mulige eksponeringer. De har ytret bekymring omkring eksponeringer via luften pga. lugtgener tidligere for år tilbage. Vi har derfor også undersøgt specifikt data omkring denne eksponeringsvej og fundet at der ikke findes relevante målinger eller modelleringer af giftstoffer via denne eksponeringsvej udover de målinger af indemiljøet der findes i databasen allerede, og som vi inddrager. Det vil sige der er ikke data fra national overvågning for området på relevante stoffer. Det er ligeledes klart at der har været udbredt anvendelse af haveboringer, hvilket også er bekræftet ved borgerundersøgelsen, hvorfor vi også har særligt fokus på grundvandsdata fra de øverste 7 m i databasen i relation til eksponeringspotentialer

Vi tager udgangspunkt i Niras rapporten fra 2019 omkring prioritering selektering af stofferne der er i databasen – dette var også formålet med rapporten og den er meget nyttig i arbejdet. Vi har haft møde med Regionen omkring nogle usikkerheder i databasen vi skal have afklaret med dem så vi kan afslutte prioriteringen af stofferne og begynde at samle eksponeringsdata. Når dette er gjort kan vi gå videre med de næste faser af projektet – yderligere kvalificering af nutidig og tidligere eksponeringer; toksikologisk vurdering af stofferne; sammenholde stofferne med de højeste eksponeringskoncentrationer med deres tålegrænser og toksikologiske profiler; sammenholde og opdatere disse analyser med resultaterne af de to andre projekter og endeligt fokusere på de mest problematiske stoffer og evaluere den humantoksikologiske risiko de repræsenterer og kvantificere denne. Blandinger behandles via additivitetsprincippet i det omfang dette er nødvendigt og relevant. Fokus er på nuværende mulige risici og kvantificering af disse samt screening af tidligere tiders mulige risici samt afvejning af mulige fremtidige risici og hvordan disse kan evalueres fx omkring epigenetisk risici.

Men det helt afgørende er afklaring af mulig eksponering i dag (og tidligere) og dette trin afslutter vi i løbet af september-oktober måned. Samlet set er vi lettere forsinket (pga. database usikkerheder) men forventer at holde tidsplanen og have en rapport til august 2024 efter planen.